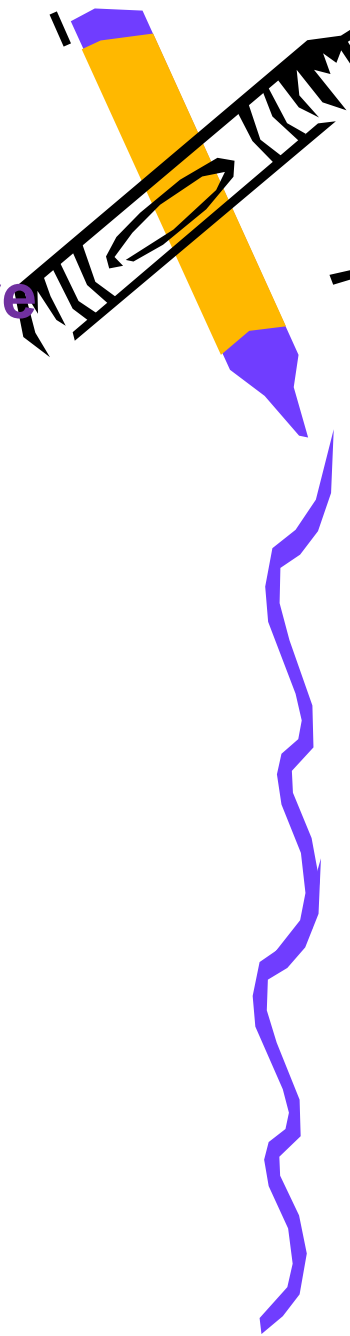

**Învățarea
colaborativă
în grădiniță**

- 1.Ce este învățarea colaborativă?
- 2.Cele cinci elemente ale învățării colaborative
- 3.Cinci beneficii ale folosirii învățării colaborative reieșite din cercetării
- 4.De ce utilizăm învățarea colaborativă în grădiniță?
- 5.Rolul învățării colaborative
- 6.Avantajele și dezavantajele învățării colaborative
- 7.Strategii ale învățării colaborative

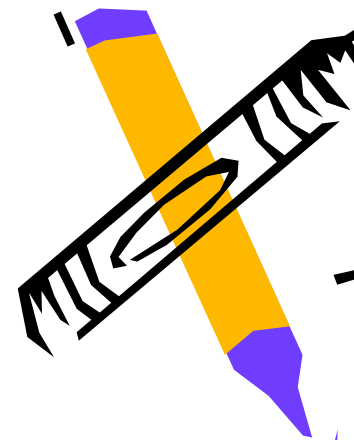

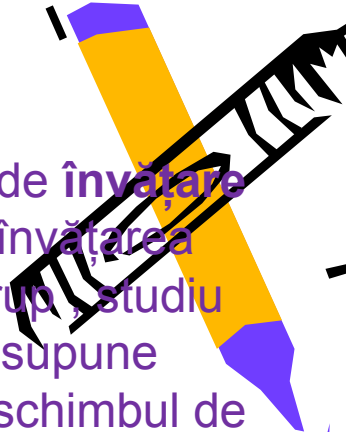
1. CE ESTE ÎNVĂȚAREA COLABORATIVĂ?

“Analfabetul de mâine nu va mai fi cel care nu știe să citească, ci cel care nu a învățat să învețe”

(Herbet Gerjuooy, A.Toffler).

Învățământul românesc se confruntă cu probleme din ce în ce mai complexe, care necesită un nou mod de gândire, idei noi, informații noi și bineînțeles, un nou mod de a învăța. Una dintre temele abordate frecvent de către teoreticienii și practicienii educației o reprezintă învățarea colaborativă. Învățarea colaborativă este o strategie de instruire structurată și sistematizată, în cadrul căreia grupe mici lucrează împreună pentru a atinge un țel comun. Premisa colaborativă este aceea conform căreia, subiecții care lucrează în echipă sunt capabili să aplice și să sintetizeze cunoștințele în moduri variate și complexe, învățând în același timp mai temeinic decât în cazul lucrului individual”(Oprea, Crenguța-Lăcrămioara, 2003).

Au apărut diverse „denumiri pentru a ilustra munca colaborativă ,de **învățare în grup**, cum ar fi: învățarea prin cooperare, învățarea colectivă , învățarea comunitară, învățarea reciprocă , învățarea în echipă, studiu de grup , studiu circular. **Cooperarea** (conlucrarea, munca alături de cineva), presupune colaborarea (participarea activă la realizarea unei acțiuni, bazată pe schimbul de propuneri, de idei). Cu toate că cele două noțiuni sunt sinonime, putem face unele delimitări de sens, înțelegând prin colaborare „o formă de relații între elevi, ce constă în soluționarea unor probleme de interes comun, în care fiecare contribuie activ și efectiv”(Handrabura, Loretta, 2003) și prin cooperare „o formă de învățare, de studiu, de acțiune reciprocă, interpersonală/intergrupală, cu durată variabilă care rezultă din influențările reciproce ale agenților implicați” (Handrabura, Loretta, 2003). Învățarea prin cooperare presupune acțiuni conjugate ale mai multor persoane (copii, cadre didactice) în atingerea scopurilor comune prin influențe de care beneficiază toți cei implicați. „Colaborarea se axează pe relațiile implicate de sarcini, iar cooperarea pe procesul de realizare a sarcinii.”(Oprea, Crenguța-Lăcrămioara, 2006) Se poate spune că „învățarea prin colaborare integrează învățarea prin cooperare.” (Oprea, Crengua-Lăcrămioara, 2006) .

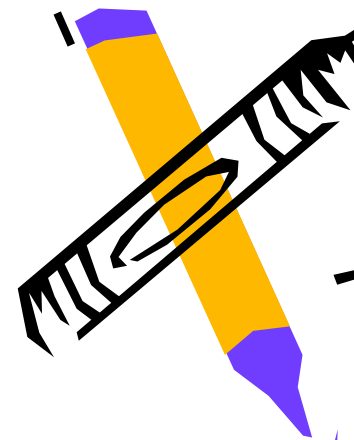

2. CELE CINCI ELEMENTE ALE ÎNVĂȚĂRII COLABORATIVE:

În anul 1994 *Robert și Davis Johnson* au identificat 5 componente necesare ale învățării colaborative care subliniază diferența dintre elevii care lucrează în grupuri mici și cei care lucrează în grupuri eficiente de învățare colaborativă.

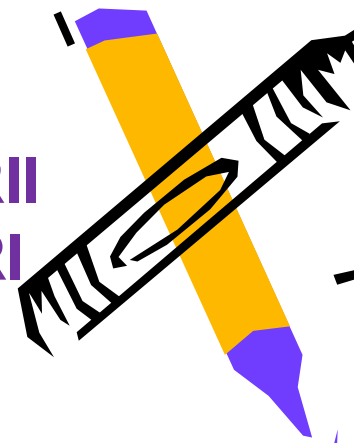
Aceste elemente sunt enumerate și definite astfel:

1. Interdependența pozitivă
2. Interacțiunea pozitivă față în față
3. Responsabilitatea individuală
4. Abilități interpersonale și de grup mic
5. Procesare de grup

3. CINCI BENEFICII ALE UTILIZĂRII ÎNVĂȚĂRII COLABORATIVE REIEȘITE DIN CERCETĂRI

1. Creșterea capacității copiilor de fixare a cunoștințelor
2. Promovarea unei atitudini pozitive față de învățare
3. Dezvoltarea unor abilități de interacțiune socială
4. Promovarea stilurilor diferite de învățare a copiilor
5. Îmbunătățirea performanței copiilor slabi, atunci când sunt grupați alături de copii buni

4. DE CE UTILIZĂM ÎNVĂȚAREA COLABORATIVĂ ÎN GRĂDINIȚĂ?

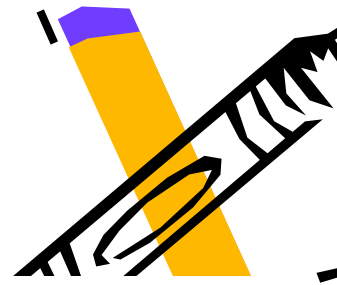
Procesul de învățare nu poate fi conceput, în contextul actual, fără colaborare: pot colabora 3-4 copii într-un grup, 16-20 copii dintr-o grupă, dar pot conlucra și copii din grupe și grădinițe diferite, în proiecte comune. Determinarea copiilor preșcolari să lucreze în echipă reprezintă o tehnică binecunoscută pentru promovarea învățării active și a unei bune pregătiri pentru integrarea școlară, știut fiind faptul că abilitatea de-a lucra împreună a devenit apanajul noii reforme educaționale.

Din acest motiv, toate activitățile de învățare nu trebuie să fie explicații plicticoase, ci jocuri cu rol, simulări, povești, probleme “decupate” din viața de zi cu zi. În orice moment al activității, copilul este antrenat într-o activitate cu o sarcină clară și întotdeauna participarea lui are drept scop găsirea unei soluții, să-și adjudece un merit pentru efortul său.

Copiii trebuie învățați de mici să colaboreze în cadrul unor echipe.

5. ROLUL ÎNVĂȚĂRII COLABORATIVE

CARACTERISTICI

- își stabilesc sarcini;
- colaborează;
- schimbă idei;
- selectează informația cea bună;
- realizează o informare din surse variate;
- ajută dezvoltarea comunicării orale și convenționale;
- face ca intervenția educatoare/observator să fie facultativă;
- determină utilizarea proceselor mentale de nivel superior: gândirea abstractă.

REZULTATE

PERMITE

socializarea;
schimbul de
părerii;
dezbateri;
dezvoltarea
încrederii în
sine;
autoevaluarea
pe baza analizei
și în comparație
cu colegii.

CULTIVA

-toleranța;
-motivația;
-creativitatea;
-dorința de
cunoaștere;
-acțiunea;
-responsabilitatea
individuală și de grup.

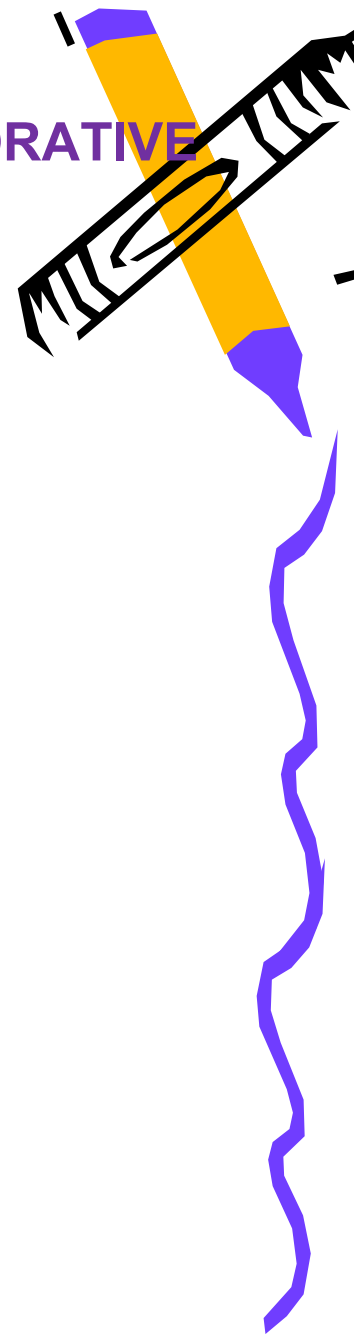
6. AVANTAJELE ȘI DEZAVANTAJELE ÎNVĂȚĂRII COLABORATIVE

AVANTAJE

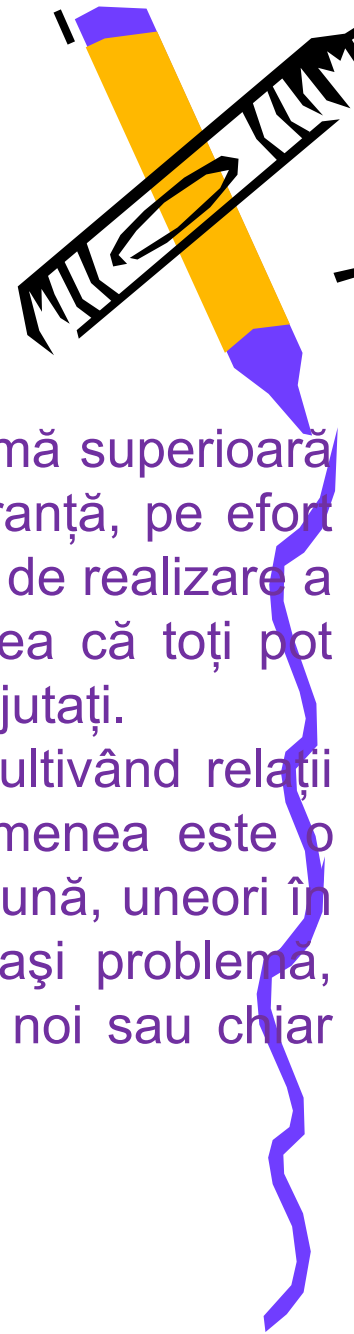
- apar idei mai multe și mai bune;
- copii învața unul de la altul, nu doar de la educatoare;
- încurajează contribuția personală;
- intervine aprecierea diversității;
- copilul intră în contact cu alte opinii decât ale sale;
- ajută copilul să accepte schimbarea și cooperarea;
- se realizează dezvoltarea socială;
- se dezvoltă unele relații interpersonale;
- evaluarea urmărește acordarea ajutorului imediat;

DEZAVANTAJE

- impunerea lucrului în echipă nu va reuși să integreze copiii timizi și cu deficiențe majore de comunicare;
- productivitatea unor copii poate scădea ;
- educatoarea se confruntă cu necesitatea realizării unui compromis între eficiență și performanță;
- necesită mai mult timp;
- unii copii pot domina grupul;
- se poate pierde din vedere obiectivul final, de învățare, acordând foarte mare atenție relațiilor intragrup;

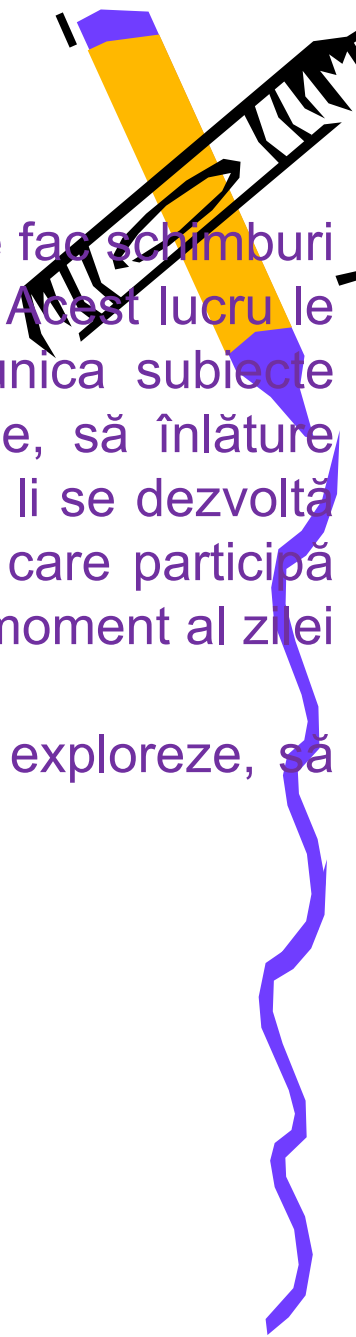
7. STRATEGII ALE ÎNVĂȚĂRII COLABORATIVE

Grădinița modernă promovează învățarea colaborativă ca formă superioară de interacțiune psihosocială, bazată pe sprijin reciproc, pe toleranță, pe efort susținut din partea tuturor, îndreptat spre același scop. Demersul de realizare a sarcinilor se realizează prin colaborare. Este împărtășită părerea că toți pot oferi alternative valoroase de soluționare a problemei dacă sunt ajutați.

Învățarea colaborativă ajută copiii să învețe mai profund cultivând relații bazate pe respect reciproc și cooperare constructivă. De asemenea este o metodă de predare și învățare în care preșcolarii lucrează împreună, uneori în perechi, alteori în grupuri mici, pentru a rezolva una și aceeași problemă, pentru a explora o temă nouă sau a lansa idei noi, combinații noi sau chiar inovații autentice.

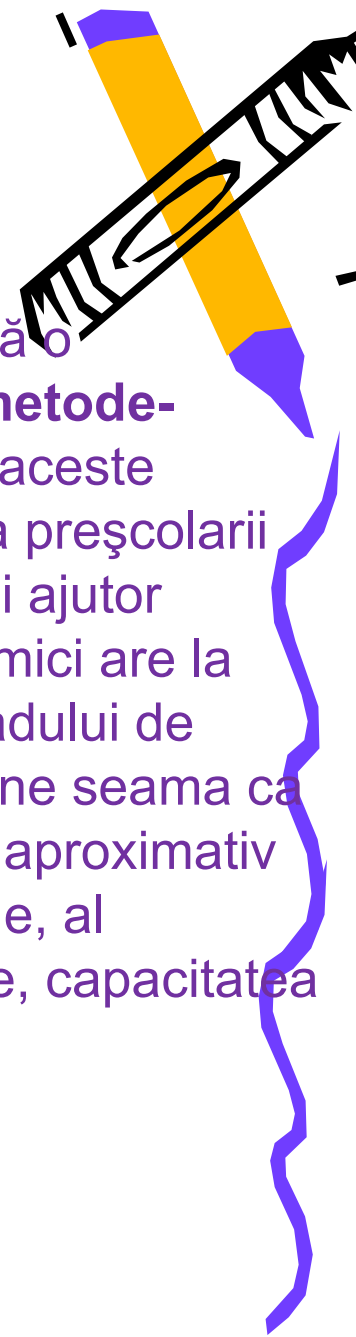

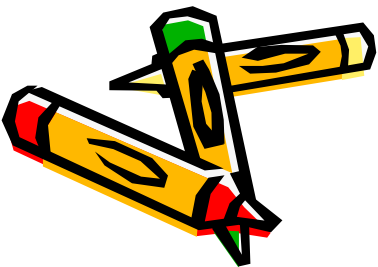
La întâlnirea de dimineață pe care o organizăm în fiecare zi, se fac schimburi de impresii. Copiii își prezintă propriile gânduri, experiențe, idei. Acest lucru le dă posibilitatea tuturor de a se exprima pe rând, de a comunica subiecte importante din viața lor. Copiii ajung să se cunoască mai bine, să înlăture barierele timidității, iar mesajul lor ajunge la întregul grup. Astfel li se dezvoltă capacitatea de ascultare. Apoi se ivesc întrebări, comentarii, la care participă cu mare interes pentru a-și împărtăși propriile experiențe. Acest moment al zilei contribuie la o bună socializare între preșcolari.

Crearea unei ambianțe bine organizate încurajează copiii să exploreze, să aibă inițiative și să creeze.

În vederea unei învățări active prin colaborare, trebuie acordată o importanță deosebită strategiei didactice definită prin cei trei **M: metode-mijloace-material**; combinate, adaptate și utilizate corect. Toate aceste elemente asigură eficiența. Metodele care se pot utiliza pentru ca preșcolarii să lucreze eficient în grup, dezvoltându-și abilități de colaborare și ajutor reciproc sunt dintre cele mai diverse. Metoda învățării pe grupuri mici are la bază principiul întăririi coeziunii grupului de lucru și al creșterii gradului de coeziune între copii. În organizarea activității pe grupuri mici, se ține seama ca preșcolarii să fie cu nivel de pregătire apropiat, nivel de informații aproximativ egal. În același timp se are în vedere nivelul dezvoltării intelectuale, al omogenității relative privind particularitățile de vârstă și individuale, capacitatea de învățare.

Tocmai pentru ca preșcolarii să interacționeze frecvent unul cu celălalt, a fost concepută desfășurarea activităților pe centre, unde se creează un mediu propice învățării pe grupuri mici de copii. Fiecare centru de activitate devine un laborator de inițiativă, imaginație și creativitate pentru copii. Materialele de la centre îi stimulează și îi provoacă pe copii să-și folosească toate simțurile în timpul jocului, să interacționeze cu colegii, dar și cu educatoarea, în timpul activităților desfășurate sau în timpul activităților libere, aceștia nemaifiind inhibați. Prin experimentare, investigare, descoperire proprie, copiii încearcă idei noi, culeg informații. În timpul activităților pe centre există un zumzăit deoarece copiii interacționează în mod spontan cu colegii lor. Comunică între ei , dar și cu adulții, fapt ce duce la dezvoltarea aptitudinilor sociale.

Pentru dezvoltarea sentimentului de prietenie se poate organiza jocul “Ghemul”: copiii sunt așezați în cerc, pe covor. Ei primesc un ghem de sfoară(lâna) pe care îl rostogolesc de la unul la altul în direcții diferite. Fiecare ține de bucata de fir astfel încât, pe covor să apară un desen inedit. Dacă firul se rupe, li se spune copiilor că există și prietenii care se pot rupe, se poate face nod, reparându-se ruptura, dar acel nod va exista, se va vedea tot timpul. Când ghemul s-a terminat începe strângerea lui în ordine inversă. Pe măsură ce se strânge, fiecare îl numește pe colegul căruiia îi înmânează ghemul.

„Gândiți - Lucrați în perechi si Comunicați”

„Gândiți – Lucrați în perechi – Comunicați” este o modalitate simplă și rapidă de învățare care poate fi folosită de mai multe ori în timpul unei lecturi pentru a dezbate o problemă interesantă sau pentru a reflecta la textul respectiv, beneficiind, însă, de ajutorul unui coleg.

DLC: “Jocul sunetelor”

DȘ: Crearea de probleme și prezentarea rezultatelor obținute în cadrul unui experiment.

DOS: “Momente din viața lui Moș Nicolae”

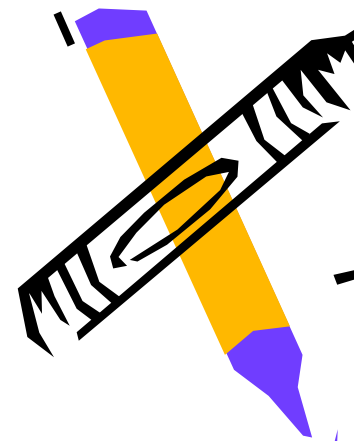

„Harta povestirii”

„Harta povestirii” este o formă de organizare și sintetizare a conținutului unui text. Aceasta include:

- a. Localizarea evenimentului (spațiul fizico-geografic, cultural, social);
- b. Problema, motivul, aspectul generativ;
- c. Evenimentele, etapele, fragmentele;
- d. Personajele;
- e. Soluția;
- f. Concluziile.

DLC atunci când se discută conținutul unei povești.

„Știu – Vreau să știu – Am învățat”

„Știu – Vreau să știu – Am învățat” (Ogle, D., 1986) este o strategie care poate fi folosită pentru ghidarea copiilor în timpul unei activități cu conținut științific care poate dura mai multe zile.

Această metodă este utilizată cu succes în pregătirea unui proiect tematic.

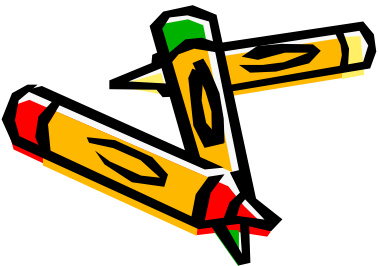
„Cercul lui Robin”

Este versiunea orală a strategiei numite „Masa rotundă”. Este o strategie care în mod efectiv poate fi folosită la copiii foarte mici.

DLC în discutarea momentelor cheie ale unei povești.

DȘ poate fi folosită în compunerea unor probleme după un exercițiu dat.

DOS poate fi folosită pentru identificarea tradițiilor specifice sărbătorilor de iarnă.

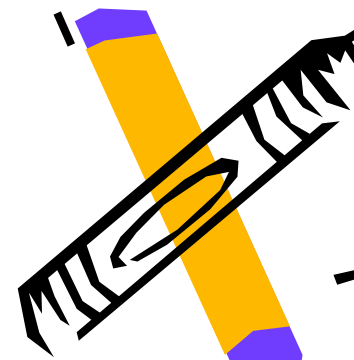
„Masa rotunda”

Această metodă este versiunea scrisă a strategiei „Cercul lui Robin”, pentru fiecare grup este necesară o foaie de hârtie și un instrument de scris.

DLC la poveștile cu început dat

Domeniul psiho-motric poate fi folosită la crearea mișcărilor de dans: „Dansul florilor”

DEC poate fi folosită în crearea de costume pentru serbare

„Cipurile vorbitoare”

Strategia este folosită în mod special pentru a organiza comunicarea și în mod curent este asociată cu scopurile curente ale învățării.

DLC se poate discuta o poveste valorificând opinia fiecărui copil din cadrul grupului.

DȘ se pot face predicții privind lungimea, greutatea, înălțimea diferitelor obiecte.

„Cercuri în interior și în exterior”

Această activitate de echipă este excelentă pentru construirea grupei ca și pentru a conduce învățarea copiilor.

DȘ este folosită pentru rezolvarea de probleme sau pentru studierea animalelor.

DOS este folosită prin împărtășirea informațiilor personale pentru a se cunoaște mai bine unii pe alții.

„ Interviu în trei pași”

Această activitate de grup este bine să fie folosită ca strategie de împărtășire a informațiilor.

DOS în găsirea unor soluții de rezolvare a unor situații din grupă

DȘ în jocurile logice

DLC în caracterizarea personajelor și a subiectelor preferate

„Amestecă- Îngheață- Formează perechi”

Această metodă poate fi folosită atât pentru grupări aleatorii, cât și pentru grupări făcute prin selecție precisă.

- DLC prin combinarea în perechi a personajelor din povești.
- DOS pentru gruparea elementelor specifice diferitelor evenimente.
- DȘ pentru raportarea numărului la cantitate.

„ Mai multe capete împreună”

Strategia aceasta se poate folosi pentru familiarizarea cu unele informații, recapitularea și stăpânirea deplină a acestora

DLC verificarea înțelegerii conținutului unei povești sau poezii.

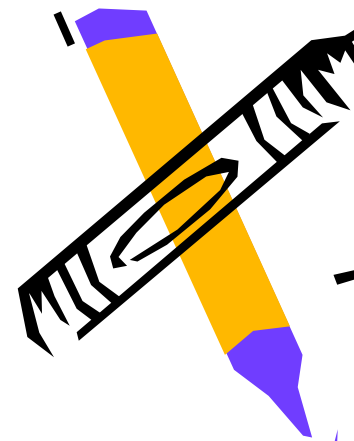
DȘ în rezolvarea de probleme.

DOS în însușirea unor comportamente dezirabile.

„Jurnalul Reflexiv”

Este o „excelentă strategie de pentru dezvoltarea abilităților metacognitive ” , constând în reflectarea copilului asupra propriului proces de învățare și cuprinzând reprezentările pe care le-a dobândit în timpul derulării acestuia.

DOS la dezbaterile unor probleme legate de sănătatea mediului înconjurător.

“Hârtia de un minut”

Tehnica Hârtiei de un minut determină preșcolarii să-și concentreze atenția pentru a rezolva o sarcină de învățare sau pentru a evoca anumite cunoștințe învățate anterior.

DS - Scrie pe hârtie cifra corespunzătoare numărului de puișori rămași, după ce pisica a mâncat unul dintre ei.

„Lanțul ideilor”

Lanțul ideilor este o tehnică orală frontală. La solicitarea educatoarei, fiecare preșcolar în ordinea locurilor în sala de grupă, enunță pe rând câte o informație despre subiectul propus.

Exemplu: DS - Fiecare dintre va spune despre anotimpul primavara.

„Altundeva și nu acum”

Constă în transpunerea unei situații într-un alt context spațio-temporal.

„Șapte drumuri”

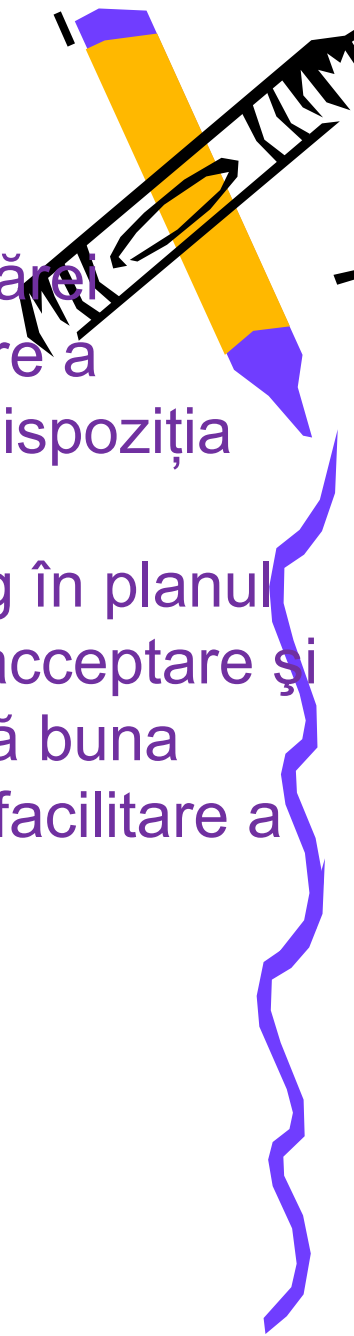
Găsirea a șapte soluții pentru o singură problemă constituie o metodă care își propune să catalizeze procesul gândirii divergente.

IV.CONCLUZII

Învățarea colaborativa poate fi la îndemâna fiecărei educatoare , cu condiția ca, încă din etapa de proiectare a activităților, să vizeze tematici adecvate și să pună la dispoziția copiilor materiale corespunzătoare.

Colaborarea înseamnă înainte de toate un câștig în planul interacțiunii dintre preșcolari generând sentimente de acceptare și simpatie. Departe de a genera conflicte, ea instaurează buna înțelegere, armonia și stimulează comportamentele de facilitare a succesului celorlalți.

BIBLIOGRAFIE:

Flueraș Vasile-Teoria și practica învățării prin cooperare, Editura Casa Cărții de știință, Cluj-Napoca, 2005

Neacu I.-Metode și tehnici de învățare eficientă, Editura Militară București, 1990

Pintilie Mariana, Metode moderne de învățare-evaluare, Editura Eurodidact, Cluj-Napoca, 2002

VĂ MULȚUMIM

prof. Onea Pop Adela Vasilica
prof. Costin Maria
prof. Zehan Elena

